

PREDKLADACIA SPRÁVA

„Víziu Slovensko 2040: Cesta ku kvalitnejšiemu životu“ predkladá na rokovanie vlády SR predseda vlády SR v zmysle bodu B.2. uznesenia vlády SR č. 561 z 19. novembra 2025.

Vláda SR naplňa potrebu komplexne spracovať vedecký strategický pohľad na súčasné a predpokladané vývojové tendencie geopolitických, technologických, sociálnych, environmentálnych a kultúrnych zmien globálneho rozsahu a ich vplyv na budúci rozvoj slovenskej spoločnosti. Reakcia Slovenskej republiky na tieto zásadné, prelomové zmeny ľudskej civilizácie nemôže byť náhodná, len reakčná, nesystémová a necieľavedomá.

Pre ďalší harmonický rozvoj slovenskej spoločnosti je nevyhnutné posilniť úlohu strategického riadenia spoločnosti, ktoré je spojené s vytvorením systému včasnej identifikácie javov vyvolávajúcich zásadné zmeny v ľudskej činnosti, plánovitej koncentrácii všetkých zdrojov, ich efektívnej tvorbe a využití. Má vytvoriť podmienky pre premyslenú adaptáciu slovenskej spoločnosti na zásadné, prevratné civilizačné zmeny prejavujúce sa v globálnom priestore. Ide o predikciu priebehu zmien a najmä včasnú celostnú prípravu spoločnosti pre vzájomne previazané postupy zabezpečujúce plynulý prechod do novej potrebnej kvalitatívnej úrovne života, najmä spôsobu ľudskej činnosti v Slovenskej republike. Vláda SR považuje posilnenie strategického riadenia za kľúčový nevyhnutný diktát pre trvalo udržateľný harmonický rozvoj Slovenskej republiky.

V nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 358 zo 4. júla 2025, vláda SR prerokovala dňa 19. novembra 2025 Východiská a postup vypracovania Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2040 – Slovensko 2040 a prijala uznesenie č. 561/2025. Vláda SR svojím uznesením požiadala predsedu Slovenskej akadémie vied, aby Slovenská akadémia vied v súčinnosti s odborníkmi z vysokých škôl a univerzít vypracovala východiskový strategický dokument „Víziu rozvoja Slovenska do roku 2040 - Slovensko 2040“.

Predkladaný dokument „Vízia Slovensko 2040: Cesta ku kvalitnejšiemu životu“ (ďalej „VSR40“) je strategickým dokumentom s celostným pohľadom na prognózovaný vývoj slovenskej spoločnosti v horizonte do roku 2040 a formuluje rámcové východiskové pozície SR pre spracovanie stratégie rozvoja SR do roku 2040. V dokumente sú spracované scenáre možného vývoja slovenskej spoločnosti v cieľovom horizonte do roku 2040 pre dosiahnutie trvalého a udržateľného rastu kvality života v Slovenskej republike. Pre tento účel sú určené dominantné oblasti a smery, medzníky s kľúčovými indikátormi, ktoré sú vzájomne previazané na príležitosti, hrozby a riziká predvídaných vonkajších zmien na slovenskú spoločnosť v interakcii s identifikovanými a prognózovanými silnými a slabými stránkami Slovenska. Vláda SR požiadala spracovateľov, aby VSR40 bola spracovaná z pohľadu nezávislých, nadrezortných a nadstraníckych objektívnych poznání, ich identifikácie a ich priemetu do formulovania možných scenárov vývoja slovenskej spoločnosti v horizonte do roku 2040. K tomu odporučila pri spracovaní použiť participatívnu metódu. Predkladaná VSR40 tieto požiadavky naplnila.

Do vypracovania dokumentu boli systémovo zapojení odborníci a špecialisti z rezortov, samospráv, sociálnych partnerov, podnikateľského prostredia pri využití informačných zdrojov a skúseností, zahraničných skúseností s cieľom analyzovať a syntetizovať celospoločenské a svetové poznatky pre zladenie priorít a postupov na dosiahnutie navrhnutých strategických cieľov.

Vrcholovým cieľom spracovaných strategických dokumentov – vízie a stratégie má byť určenie hlavných vektorov a kľúčových činiteľov pre zabezpečenie trvalo rozvíjajúcej sa kvality života občanov v Slovenskej republike v celom strategickom období.

Predložený strategický dokument VSR40 poskytuje rad systémových a vecných podnetov pre kvalitné vypracovanie Investičného plánu Slovensko a Národného a regionálneho partnerského plánu, ako hlavného programového dokumentu pre využívanie zdrojov EÚ na roky 2028 až 2034. Pri tvorbe VSR40 sa odborníci podieľajúci na vypracovaní týchto vládnych dokumentov odborne zúčastňovali.

V zmysle rozhodnutia vlády z 19. novembra 2025 predseda vlády SR vytvoril „Koordinačnú skupinu“, ktorá prostredníctvom splnomocnenca vlády SR pre sociálny dialóg a Stálej konferencie celospoločenského dialógu v SR poskytla systematickú súčinnosť predsedovi Slovenskej akadémie vied pri metodickom, organizačnom a odbornom vypracovaní VSR40.

Znenie pracovných verzií, ako aj konečného znenia predkladaného dokumentu VSR40 na rokovanie vlády SR, bolo predmetom štyroch rokovaní Stálej konferencie celospoločenského dialógu v SR. Finálna verzia bola expertne posúdená piatimi odborníkmi z Českej republiky, Spolkovej republiky Nemecko, Francúzskej republiky, Slovenskej republiky a Slovenskej republiky. Posudzovatelia kladne prijali strategický dokument Vízia Slovensko 2040. Čiastkové odporúčania mali vo veľkej väčšine charakter upresňujúci proces strategického plánovania, ktoré budú využité pri spracovaní následného dokumentu Stratégia Slovensko 2040. Niektoré pripomienky boli zohľadnené v preformulovaní drobných štylizovaných slovných vyjadrení, lepšie vyjadrujúcich myšlienku charakterizujúcu predpokladaný stav v spoločnosti.

Stála konferencia celospoločenského dialógu v SR po pripomienkovaní a po zapracovaní pripomienok do konečného textu súhlasila s prerokovaním VSR40 na Národnom fóre v Deň Ústavy Slovenskej republiky za účasti prezidenta SR, predsedu a podpredsedov NR SR, predsedu vlády SR, členov vlády SR, poslancov NR SR, členov Stálej konferencie celospoločenského dialógu v SR, zástupcov Slovenskej akadémie vied, rektorov vysokých škôl a univerzít, veľvyslancov členských štátov EÚ, predstaviteľov ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších hostí. Národné fórum bolo záverečným rokaním verejnej prezentácie VSR40 pred rokovaním vlády SR.